



Załącznik do uchwały nr 718/2019
Zarządu Województwa
Zachodniopomorskiego
z dnia 24 kwietnia 2019 r.

Gmina Golczewo
ul. Zwycięstwa 23
72-410 Golczewo

WWRPO.VIII.3162.16.2016.AŁa

DECYZJA
Nr WWRPO/10/W/2019

podjęta w dniu 24 kwietnia 2019 r. przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego
w osobach:

Olgiert Geblewicz - Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
Jarosław Rzepa - Wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
Tomasz Sobieraj - Wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
Stanisław Wziątek - Członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego.

Na podstawie art. 25 pkt 1, art. 26 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 06 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2018 r. poz. 1307 tekst jednolity ze zm.), art. 207 ust. 1 pkt 3, ust. 2a i ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 tekst jednolity ze zm.) w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 05 września 2016 r. o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 280 tekst jednolity), art. 41 ust. 2 pkt 4 i art. 46 ust. 2 a ustawy z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512 tekst jednolity)

orzeka:

zwrot od Beneficjenta – Gminy Golczewo z siedzibą przy ul. Zwycięstwa 23 w Golczewie, części środków otrzymanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 na podstawie umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-00 zawartej w Szczecinie w dniu 26 lutego 2010 r. na realizację projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo” w kwocie należności głównej 1 206,72 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście sześć złotych 72/100) wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia 30 grudnia 2016 r., tj. dnia złożenia korekty deklaracji podatkowej VAT za 2012 r. do dnia całkowitej spłaty należności głównej, na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem

Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego, tj. Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego nr 35 1020 4795 0000 9002 0210 4768 w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji o zwrocie.

Uzasadnienie

W dniu 07 lipca 2009 r. Gmina Golczewo z siedzibą przy ul. Zwycięstwa 23 w Golczewie, złożyła w odpowiedzi na konkurs nr RPOWZ/4.3/2009/1, w ramach Osi priorytetowej 4 „Infrastruktura ochrony środowiska” Działanie 4.3. „Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (zwanego dalej: RPO WZ), poprawny wniosek o dofinansowanie projektu nr WND-RPZP.04.03.00-32-011/09 pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo”.

Wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie wskazał, iż celem projektu miała być poprawa dostępności mieszkańców do usługi oczyszczania ścieków w Gminie Golczewo. Cel ten miał zostać osiągnięty poprzez przystosowanie oczyszczalni w Golczewie do przyjmowania zwiększonej ilości ścieków dostarczanych zarówno przez sieć kanalizacyjną jak i wozy asenizacyjne. Powyższe miało pozwolić na realizację kolejnych inwestycji związanych z budową sieci kanalizacyjnej w Gminie Golczewo i podłączanie do niej coraz większej liczby gospodarstw. Budowa stacji zlewczej ścieków dowożonych miała pozwolić natomiast oczyszczać ścieki gospodarstw, które nie będą miały możliwości podłączenia się do sieci. W ramach projektu skanalizowana miała zostać również miejscowość Samlino, co bezpośrednio przyczyniłoby się do poprawy poziomu skanalizowania Gminy Golczewo (pkt C.6 wniosku o dofinansowanie pn. „Cele projektu i ich zgodność z celami RPO WZ (działania/poddziałania RPO WZ oraz z innymi dokumentami strategicznymi)”). W pkt C.7 wniosku o dofinansowanie pn. „Opis przedsięwzięcia (z wyłączeniem cross – financingu)” Wnioskodawca wskazał, iż przedmiot projektu stanowiła modernizacja obiektów gospodarki osadowej w istniejącej oczyszczalni ścieków w Golczewie oraz budowa stacji zlewczej ścieków dowożonych, a także rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo, poprzez poprowadzenie sieci do Osiedla Kamieńskiego i miejscowości Samlino.

Uchwałą Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego nr 1698/09 z dnia 27 listopada 2009 r. Wnioskodawcy przyznano dofinansowanie na realizację projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo”. W związku z powyższym, w dniu 26 lutego 2010 r. Beneficjent – Gmina Golczewo, zawarł z Województwem Zachodniopomorskim reprezentowanym przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, pełniącym rolę Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 (zwanej dalej: IZ RPO WZ), umowę o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-00 na realizację w/w projektu. Dodatkowo pomiędzy Beneficjentem a IZ RPO WZ zostały zawarte następujące aneksy do umowy o dofinansowanie: nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-01 z dnia 11 maja 2010 r., nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-02 z dnia 24 listopada 2010 r., nr UDA-04.03.00-32-011/09-03 z dnia 1 sierpnia 2011 r. oraz nr UDA-04.03.00-32-011/09-04 z dnia 13 sierpnia 2012 r.

W w/w umowie określone zostały szczegółowe zasady dofinansowania projektu oraz prawa i obowiązki Beneficjenta z tym związane. IZ RPO WZ, zgodnie z zapisami umowy, zobowiązała się do dofinansowania części wydatków kwalifikowalnych poniesionych na realizację projektu na podstawie zweryfikowanego przez IZ RPO WZ poprawnego wniosku o płatność. Natomiast Beneficjent, w § 4 ust. 4 umowy o dofinansowanie, zobowiązał się realizować projekt z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami w ramach programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację projektu oraz osiągnięcie celów (produktów i rezultatów) zakładanych we wniosku o dofinansowanie.

Należy wskazać, iż Gmina Golczewo w pkt H.11 wniosku o dofinansowanie oświadczyła, że nie może odzyskać w żaden sposób poniesionego podatku od towarów i usług (zwanego dalej: podatkiem VAT), który został uznany za wydatek kwalifikowalny w projekcie, jednocześnie zobowiązując się do zwrotu zrefundowanej w ramach projektu części poniesionego podatku VAT, jeżeli zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (stan prawny obowiązujący na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie: Dz. U. z 2004 r., Nr 54, poz. 535 ze zm., zwanej dalej: upty). Z uwagi na fakt, iż Beneficjent, wykazał we wniosku o dofinansowanie, że podatek VAT jest wydatkiem kwalifikowalnym, podpisując umowę o

dofinansowanie, Gmina Golczewo zobowiązała się do składania do IZ RPO WZ raz na rok kalendarzowy oświadczenia o kwalifikowalności podatku od towarów i usług w ramach realizowanego projektu, zgodnie ze wzorem i wymaganiami określonymi przez IZ RPO WZ. Dodatkowo, Beneficjent zobowiązał się także do składania do IZ RPO WZ aktualizacji w/w oświadczenia w terminie do dnia 31 grudnia każdego roku przez okres od dnia zawarcia umowy do 5 lat od zakończenia realizacji projektu (§ 4 ust. 5 umowy o dofinansowanie).

W dniu 03 marca 2016 r. Gmina Golczewo zwróciła na rachunek bankowy IZ RPO WZ kwotę w wysokości 575 225,97 zł dotyczącą podatku VAT za rok 2011. Kierując się art. 55 § 2 w zw. z 62 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 tekst jednolity ze zm., zwanej dalej: Op) IZ RPO WZ dokonała rozliczenia wpłaconej przez Beneficjenta kwoty 575 225,97 zł, proporcjonalnie na należność główną w kwocie 376 364,86 zł oraz odsetki w kwocie 198 861,11 zł.

IZ RPO WZ pismem z dnia 22 czerwca 2016 r. wezwała Beneficjenta do zwrotu pozostałej kwoty w wysokości 198 861,11 zł wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia 04 marca 2016 r. oraz odsetek stałych w kwocie 80 524,89 zł.

Z uwagi na bezskuteczny upływ terminu wskazanego w wezwaniu do zwrotu środków, z dniem 11 lipca 2016 r. wobec Beneficjenta wszczęte zostało postępowanie administracyjne w przedmiocie zwrotu środków przekazanych na podstawie umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-00 na realizację projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo”.

Następnie pismem z dnia 17 listopada 2016 r. IZ RPO WZ wezwała Beneficjenta do wskazania terminu złożenia przez niego korekty deklaracji podatkowej na podstawie której, została stwierdzona nadpłata podatku od towaru i usług w ramach umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03.00-32-006/09-00, jak i przekazania kserokopii deklaracji podatkowej wraz z dowodem nadania.

W odpowiedzi na powyższe Beneficjent pismem z dnia 24 listopada 2016 r. dostarczył kserokopie omawianych deklaracji VAT z których wynikało, iż omawiane korekty zostały złożone w dniu 28 grudnia 2015 r.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego dnia 27 lutego 2017 r. wydał decyzję administracyjną nr WWRPO/6/W/2017 orzekającą zwrot od Beneficjenta środków otrzymanych w ramach umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-00 w kwocie należności głównej 198 861,11 zł wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia 28 grudnia 2015 r. do dnia całkowitej zapłaty należności głównej. Ustalono, iż Gmina podejmując działania w zakresie zwrotu podatku VAT z innych źródeł niż fundusz unijny, których rezultatem było odzyskanie zwrotu podatku VAT w zakresie kwoty objętej dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (zwanego dalej: RPO WZ) doprowadziła do sytuacji, iż przywołany wydatek stał się wydatkiem niekwalifikowalnym, co z kolei prowadzi do oceny, że dofinansowanie uzyskane w zakresie podatku VAT zostało pobrane nienależnie. Z uwagi na powyższe w pełni zasadnym było orzeczenie o zwrocie środków otrzymanych w ramach RPO WZ w kwocie 198 861,11 zł wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych. Należy wskazać, iż za datę naliczania odsetek, zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 05 września 2016 r. o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1454 tekst jednolity, zwanej dalej: uozrp) przyjęto dzień 28 grudnia 2015 r. będący datą obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

Dnia 23 marca 2017 r. wpłynął wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem w/w decyzji administracyjnej.

Decyzją administracyjną nr WWRPO/21/W/2017 z dnia 20 czerwca 2017 r., po ponownym przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, utrzymano w całości w mocy decyzję administracyjną Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego dnia 27 lutego 2017 r. nr WWRPO/6/W/2017, podtrzymując główne ustalenia poczynione w postępowaniu administracyjnym w przedmiocie zwrotu środków przekazanych Gminie Golczewo na podstawie umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-00 na realizację projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo”.

Następnie Beneficjent złożył za pośrednictwem organu skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (zwanego dalej: WSA) w Szczecinie na decyzję Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 20 czerwca 2017 r. nr WWRPO/21/W/2017 utrzymującą w mocy decyzję z dnia 27 lutego 2017 r. nr WWRPO/6/W/2017.

Wyrokiem z dnia 07 grudnia 2017 r. (sygn. akt) WSA w Szczecinie uchylił zaskarżoną decyzję Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego. Sąd wskazał, iż oceniając kwestię przedawnienia należy uwzględnić szczególną regulację jaka została zawarta w przepisach art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz. U. UE L 1995.312.1, zwanego dalej: rozporządzeniem nr 2988/95). Skoro projekt Gminy był realizowany w ramach programu wieloletniego w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi zdanie drugie w/w rozporządzenia, to okres przedawnienia zwrotu środków udzielonych Gminie na projekt, biegnie do ostatecznego zakończenia programu. Ponieważ Sąd nie dysponował informacją na temat ostatecznego zamknięcia RPO WZ, nie mógł więc rozstrzygnąć kwestii czy decyzja organu z dnia 20 czerwca 2017 r. wydana została już po upływie terminu przedawnienia. Sąd, biorąc pod uwagę możliwość zaistnienia zdarzeń powodujących zawieszenie lub przerwanie biegu terminu przedawnienia żądania zwrotu płatności, co do których organ się nie odniósł, poprzestał na uchyleniu decyzji organu odwoławczego, uznając odniesienie się do zarzutów skargi co do naruszenia prawa materialnego za przedwczesne.

Dnia 27 lutego 2018 r. organowi doręczono odpis skargi kasacyjnej z dnia 12 lutego 2018 r. wniesionej przez Gminę Golczewo od wyroku WSA w Szczecinie z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie ze skargi Gminy na decyzję Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 20 czerwca 2017 r. nr WWRPO/21/W/2017. Sprawa nie zakończyła się jeszcze wydaniem rozstrzygnięcia.

Pismem z dnia 08 marca 2018 r. organ zwrócił się do Beneficjenta z prośbą o udzielenie informacji w zakresie odzyskania podatku VAT od faktur z roku 2010 oraz 2012. Bowiem pismem z dnia 03 marca 2016 r. Beneficjent przedłożył do IZ RPO WZ zestawienie dokumentów finansowych z 2011 r., w odniesieniu do których otrzymał zwrot podatku VAT z Urzędu Skarbowego. Jednocześnie wskazał, iż Gmina oczekuje na wynik trwającego postępowania dotyczącego wydatków poniesionych w związku z realizacją projektu udokumentowanych fakturami VAT z 2010 r., jak również planuje się ubiegać o zwrot w/w podatku na podstawie faktur z 2012 r.

W odpowiedzi na w/w pismo, Gmina poinformowała IZ RPO WZ (pismo Beneficjenta z dnia 23 marca 2018 r.), że nie otrzymała dotychczas zwrotu VAT z tytułu poniesionych w ramach projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo” wydatków za rok 2010 r. z uwagi na trwające postępowanie sądowe w tej sprawie. Dnia 28 grudnia 2016 r. Gmina uzyskała co prawda pozytywny wyrok WSA w Szczecinie (sygn. akt ...) od którego jednak Dyrektor Izby Skarbowej w Szczecinie złożył dnia 13 marca 2017 r. skargę kasacyjną. Ponadto Gmina poinformowała, że otrzymała zwrot VAT z tytułu poniesionych w 2012 r. na w/w projekt wydatków, jednakże tylko do wysokości wartości podatku VAT stanowiącego koszt poniesiony ze środków własnych Gminy. Wskazano, iż wynika to z faktu, że Gmina w złożonych do Urzędu Skarbowego korektach deklaracji VAT-7 za 2012 r. nie dokonała odliczenia VAT naliczonego od wartości VAT uzyskanego w ramach dofinansowania. Jak wynika z dołączonej do pisma tabeli odzyskany podatek VAT związany jest z wydatkami objętymi fakturą VAT nr 5/2012 (kwota odzyskanego podatku 613,59 zł; data złożenia korekty deklaracji podatkowej do Urzędu Skarbowego dnia 30 grudnia 2016 r. – podana przez Beneficjenta w tabeli) i nr 02/01/2012 (kwota odzyskanego podatku 78,83 zł; data złożenia korekty deklaracji podatkowej do Urzędu Skarbowego dnia 30 grudnia 2016 r.).

Z uwagi na informację dotyczącą toczącego się postępowania w sprawie zwrotu podatku VAT z tytułu wydatków poniesionych w ramach projektu nr WND-RPZP.04.03.00-32-011/09 w roku 2010, pismem z dnia 25 czerwca 2018 r. IZ RPO WZ zwróciła się do Beneficjenta o przedłożenie w terminie 14 dni wyjaśnień co do szczegółów w/w sprawy wraz z kopią dokumentacji. Ponadto organ zobowiązał Beneficjenta do bieżącego informowania o postępie procesu sądowego. W odniesieniu do oświadczenia, iż Gmina Golczewo otrzymała zwrot podatku VAT z tytułu wydatków poniesionych w roku 2012 w związku z projektem, jedynie w zakresie wartości podatku VAT stanowiącego koszty opłacone ze środków własnych wskazano, iż zgodnie z „Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 z dnia 20 kwietnia 2010 r.” podatek VAT może być uznany za wydatek kwalifikowalny tylko wtedy gdy: został faktycznie poniesiony przez Beneficjenta oraz Beneficjent nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT. Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami Beneficjent w korektach deklaracji VAT-7 za 2012 r. nie dokonał odliczenia podatku VAT naliczonego od wartości podatku jaki został dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwanego dalej: EFRR) w ramach projektu. Fakt otrzymania zwrotu podatku VAT od pozostałych wydatków (poniesionych ze środków własnych) oznacza jednak, że Gmina posiadała prawną możliwość odzyskania całego podatku. Tym samym, mając na uwadze zapisy w/w Wytycznych, podatek VAT od wydatków poniesionych w ramach projektu w roku 2012 uznano w całości za wydatek niekwalifikowalny. Tym samym wezwano Beneficjenta do zwrotu środków dotyczących podatku VAT

dofinansowanego w ramach projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo” z tytułu wydatków poniesionych w roku 2012, w kwocie 1 206,72 zł (faktura nr 5/2012, kwota wydatków kwalifikowalnych z faktury 9 000,00 zł w tym VAT 1 682,93 zł; nr 02/01/2012, kwota wydatków kwalifikowalnych z faktury 1 156,20 zł w tym VAT 216,20 zł) wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych od dnia złożenia korekty deklaracji VAT za 2012 r. do dnia dokonania zwrotu. Zgodnie z treścią art. 207 ust. 8 ufp w przypadku stwierdzenia okoliczności, że środki zostały pobrane nienależnie, Instytucja Zarządzająca wzywa do zwrotu środków lub do wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnych płatności, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

W odpowiedzi na powyższe, Beneficjent w piśmie z dnia 06 lipca 2018 r. poinformował, że stosownie do art. 17 ust. 1 uozrp, jednostka samorządu terytorialnego lub jej jednostka organizacyjna nie jest obowiązana do zwrotu środków przeznaczonych na realizację projektów w takim zakresie w jakim nastąpiła zmiana kwalifikowalności podatku w części dotyczącej kwoty podatku naliczonego z tytułu nabycia towarów i usług finansowanej ze środków przeznaczonych na realizację projektów w związku z wyrokiem TSUE. Ust. 2 w/w artykułu stanowi, że przepis ust. 1 stosuje się pod warunkiem, że jednostka samorządu terytorialnego nie dokonała przed dniem wejścia w życie ustawy obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia towarów i usług finansowaną ze środków przeznaczonych na realizację projektów, o której mowa w ust. 1, również w ramach korekty, o której mowa w art. 86 ust. 13 i 13a ustawy o podatku od towarów i usług, oraz w trybie art. 91 ust. 7-8 ustawy o podatku od towarów i usług. Mając na uwadze powyższe Gmina podkreśliła, iż przed wejściem w życie uozrp po wyroku TSUE ani w późniejszym okresie nie dokonała odliczenia podatku VAT od faktur VAT otrzymanych w 2012 r. dotyczących przedmiotowej inwestycji, w których wartość podatku VAT była kosztem kwalifikowalnym w projekcie. Jednocześnie korekty deklaracji VAT za 2012 r., w których Gmina dokonała odliczenia podatku VAT wyłącznie w wysokości podatku VAT, który został sfinansowany ze środków własnych Gminy, zostały złożone po wejściu w życie przepisów ustawy o zasadach rozliczeń po wyroku TSUE. Zgodnie z treścią art. 17 ust. 3 uozrp jednostka samorządu terytorialnego jest obowiązana złożyć do naczelnika urzędu skarbowego właściwego w zakresie rozliczenia podatku oraz podmiotu, z którym zawarta została umowa o dofinansowanie, w terminie 2 miesiące, licząc od dnia wejścia w życie ustawy, informację o spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 2, sporządzoną według wzoru określonego w załączniku nr 3 do ustawy. Gmina zwróciła uwagę, iż dnia 29 listopada 2016 r. złożyła do Naczelnika Urzędu Skarbowego w Kamieniu Pomorskim oraz Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego informację według wzoru określonego w w/w załączniku nr 3, w której wskazała, że nie dokonała obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego finansowaną ze środków przeznaczonych na realizację w zakresie wydatków udokumentowanych fakturami VAT, które Gmina otrzymała w 2012 r.: faktury VAT nr 5/2012, nr KfV/000003/11, nr 02/01/2012. Mając na uwadze powyższe, zdaniem Gminy, nie była ona zobowiązana do zwrotu środków dotyczących podatku VAT dofinansowanego w ramach projektu z tytułu wydatków poniesionych w roku 2012, z uwagi na spełnienie przesłanek wynikających z art. 17 uozrp po wyroku TSUE. Jednocześnie pismem z dnia 06 lipca 2018 r. Gmina przedłożyła kserokopie dokumentacji związanej z postępowaniami sądowymi dotyczącymi wydatków za 2010 r. Gmina wskazała, iż oczekuje na wyznaczenie rozprawy przed NSA z uwagi na złożenie przez organ podatkowy skarg kasacyjnych w postępowaniach: w sprawie o sygn. ... dotyczącej skargi na decyzję Dyrektora Naczelnika Urzędu Skarbowego w Kamieniu Pomorskim z dnia 07 lipca 2016 r. w przedmiocie stwierdzenia nadpłaty w podatku od towarów i usług za miesiąc wrzesień 2010 r.; oraz w sprawie o sygn. ... dotyczącej skargi na decyzję Dyrektora Naczelnika Urzędu Skarbowego w Kamieniu Pomorskim z dnia 18 kwietnia 2016 r. w przedmiocie stwierdzenia nadpłaty w podatku od towarów i usług za miesiąc grudzień 2010 r.

Z uwagi na bezskuteczny upływ terminu wyznaczonego w wezwaniu do zwrotu środków z dnia 25 czerwca 2018 r., IZ RPO WZ z dniem 12 lipca 2018 r. wszczęła postępowanie administracyjne w przedmiocie zwrotu środków przekazanych w ramach RPO WZ na podstawie umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZPZ.04.03.00-32-011/09-00 na realizację projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo”. Jednocześnie wezwano Beneficjenta do doręczenia kserokopii deklaracji podatkowej za 2012 r. wraz z dowodem jej nadania.

Następnie Beneficjent pismem z dnia 26 lipca 2018 r. przedłożył kserokopie dokumentacji dotyczącej korekty rozliczeń VAT Gminy za miesiące od stycznia do marca 2012 r. oraz korekt deklaracji VAT Gminy za w/w okresy. Gmina poinformowała również, iż w pozostałych miesiącach roku 2012, tj. od kwietnia do grudnia nie dokonywała odliczenia VAT naliczonego od wydatków związanych z projektem pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo”. Jak wynika z przedłożonych przez Beneficjenta deklaracji VAT-7 za

miesiące od stycznia do marca 2012 r., zostały one złożone do Urzędu Skarbowego w Kamieniu Pomorskim w dniu 30 grudnia 2016 r.

W trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego w przedmiocie zwrotu środków przekazanych w ramach RPO WZ na podstawie umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-00 na realizację projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo”, IZ RPO WZ informowała Beneficjenta o konieczności jego przedłużenia, a następnie zamiarze zakończenia, pouczając o prawach zawartych w art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 tekst jednolity ze zm., zwanej dalej: kpa).

Należy wskazać, iż IZ RPO WZ przeprowadziła postępowanie wyjaśniające, obejmujące całościową ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (w tym m.in. wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo”, umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-00 wraz z aneksami, korespondencji z Beneficjentem) oraz pełną analizę stanu faktycznego i prawnego sprawy, co pozwoliło na zajęcie przez IZ RPO WZ stanowiska w sprawie jak poniżej.

Środki publiczne przeznaczone na wykonywanie projektów realizowanych w ramach programów finansowych ze środków europejskich mają charakter bezzwrotny i powinny być wykorzystywane zgodnie z prawem, obowiązującymi procedurami, a także ściśle z celem, na który zostały przekazane. Wykrycie nienależnego pobrania przez Beneficjenta środków przekazanych w ramach umowy o dofinansowanie powoduje konieczność dochodzenia ich zwrotu.

Należy podkreślić, iż w analizowanej sprawie Beneficjent pobrał nienależnie część środków przekazanych mu na podstawie umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-00, a zatem została spełniona przesłanka z art. 207 ust. 1 pkt 3 ufp. Zgodnie z poglądami formułowanymi w orzecznictwie i literaturze, środkami nienależnie pobranymi są środki udzielone bez podstawy prawnej, tj. w obowiązującym systemie prawnym nie ma przepisu lub dyspozycji umowy o dofinansowanie, na podstawie którego Beneficjent pobrał środki. I tak, zgodnie z komentarzem Ludmiły Lipiec-Warzecha do art. 207 ufp (w: Ustawa o finansach publicznych. Komentarz, ABC, 2011), do przykładów nienależnego pobrania należy zaliczyć m.in. refundację kosztów niekwalifikowalnego podatku VAT (tak również wskazuje M. Szymański, w: „Zwrot środków nieprawidłowo wykorzystanych przy realizacji programów Unii Europejskiej. Na podstawie przepisów ustawy o finansach publicznych”, w: Kontrola Państwowa, rocznik LV, nr 2/331, s.15).

Podpisując w dniu 26 lutego 2010 r. umowę o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03.00-32-011/09-00, Beneficjent zobowiązał się do stosowania obowiązujących i aktualnych wzorów dokumentów oraz informacji zamieszczonych w szczególności na stronie internetowej IZ RPO WZ, w tym Wytucznych dla Wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w ramach RPO WZ - konkurs nr RPOWZ/4.3/2009/1 (zwanym dalej: Wytucznymi dla Wnioskodawców), a także innych dokumentów w ramach Programu (§ 9 ust. 2 pkt 3 umowy o dofinansowanie). Mając na uwadze powyższe, Beneficjent zobowiązał się także do przestrzegania zapisów Podręcznika realizacji projektów w ramach RPO WZ 2007-2013 (zwanego dalej: Podręcznikiem). Powyższy dokument został przez IZ RPO WZ przygotowany w zgodzie z Krajowymi Wytucznymi Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (obecnie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju, zwanego dalej: MIR) dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 (zwanymi dalej: Krajowymi Wytucznymi), w celu zapoznania potencjalnych Beneficjentów z procesem realizacji projektów, a także z możliwościami oraz zasadami korzystania ze wsparcia oferowanego w ramach RPO WZ.

Zgodnie z definicją wskazaną w Podręczniku, a także Wytucznych dla Wnioskodawców, wydatek kwalifikowalny to wydatek poniesiony przez Beneficjenta w związku z realizacją projektu w ramach RPO WZ, który kwalifikuje się do refundacji ze środków przeznaczonych na realizację RPO WZ, zgodnie z zapisami Uszczegółowienia RPO WZ, Wytucznych dla Wnioskodawców danego działania/poddziałania oraz w trybie określonym w umowie o dofinansowanie. Tym samym Wytuczne dla Wnioskodawców stanowią, iż wydatkiem kwalifikującym się do współfinansowania jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki:

- a) został poniesiony w okresie kwalifikowalności wydatków,
- b) jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego,
- c) jest zgodny z postanowieniami RPO WZ,
- d) jest zgodny z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu,
- e) jest niezbędny do realizacji projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu,
- f) został dokonany w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku,
- g) został należycie udokumentowany,

h) jest zgodny z katalogiem wydatków kwalifikowalnych określonym w Wytycznych.

Powyższy zapis zawiera enumeratywnie wymienione przesłanki, które każdy z wydatków musi spełniać, aby został przez IZ RPO WZ uznany za kwalifikowalny. A contrario niespełnienie któregośkolwiek z nich powoduje, iż dany wydatek nie może skorzystać z przywileju kwalifikowalności. Podkreślenia wymaga, iż Wytyczne dla Wnioskodawców nie zawierają odstępstw od w/w zasad.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż kwalifikowalność poniesionych wydatków oceniana jest nie tylko na etapie składania wniosku o dofinansowanie, ale również w trakcie realizacji oraz po zakończeniu projektu, kiedy to Beneficjent przedkłada kolejne wnioski o płatność. Pierwotna ocena kwalifikowalności wydatków ustalona była bowiem na podstawie pewnych przesłanek (np. tych przedstawionych we wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami), niemniej jednak przesłanki te mogą ulec zmianie w wyniku. W sytuacji kiedy IZ RPO WZ w trakcie realizacji projektu lub po jego zakończeniu uzna część lub całość wydatków za niekwalifikowalne, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu środków przekazanych na ich dofinansowanie.

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, co podkreślił NSA w wyroku z dnia 19 marca 2014 r. (sygn. akt II GSK 182/13), a mianowicie iż zgodnie z art. 56 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (zwanego dalej: rozporządzeniem nr 1083/2006), kwalifikowalność wydatków ustanawia się na poziomie krajowym, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w rozporządzeniach szczególnych dotyczących poszczególnych funduszy. Takim rozporządzeniem szczególnym dotyczącym EFRR jest rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 05 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z dnia 31 lipca 2006 r., zwane dalej: rozporządzeniem nr 1080/2006). Zgodnie art. 7 ust. 1 litera d rozporządzenia nr 1080/2006, podlegający zwrotowi podatek VAT nie jest kwalifikowalny do wsparcia z EFRR. Z brzmienia w/w przepisu wynika, że podatek VAT jest tzw. wydatkiem niekwalifikowalnym, ale tylko w tym zakresie (części), w jakim podlega zwrotowi. Nawiązując do powyższego wskazać należy, iż w ramach Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie 2007 – 2013 podatek VAT może być uznany za wydatek kwalifikowalny jedynie w sytuacji, gdy:

- a) został faktycznie poniesiony przez Beneficjenta, oraz
- b) Beneficjent nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT.

Zgodnie z zaprezentowanym powyżej wyrokiem NSA z dnia 19 marca 2014 r., w świetle przepisu art. 56 ust. 4 rozporządzenia nr 1083/2006, powyższa reguła kwalifikowalności tego wydatku stanowi wyjątek od zasady ustanawiania kwalifikowalności wydatków na poziomie krajowym i ma charakter wiążący dla Instytucji Zarządzającej.

Podatek VAT jest zatem kosztem kwalifikowalnym, tylko wówczas, gdy został faktycznie poniesiony oraz nie jest możliwy do odzyskania, Beneficjent na gruncie przepisów prawa nie nabędzie uprawnienia do obniżenia podatku należnego – związanego z opodatkowanymi czynnościami w projekcie – o podatek naliczony – związany ze zrefundowanymi w projekcie zakupami towarów i usług oraz środków trwałych. Przy czym nie ulega wątpliwości, iż w/w przesłanki muszą być spełnione łącznie. Bez znaczenia pozostaje fakt czy Beneficjent z tej możliwości skorzysta czy też nie. Zawarty w rozporządzeniu nr 1080/2006 art. 7 ust. 1 przesądza swoją treścią, jakie wydatki nie mogą być kwalifikowalne na poziomie krajowym do wsparcia ze środków EFRR.

W komentarzu Zbigniewa Ofiarskiego do art. 207 ufp (w: Ustawa o finansach publicznych. Komentarz, WKP, 2019), w ślad za orzecznictwem wskazano, że: „Podatek VAT, co do którego na gruncie prawa krajowego istnieje już sama możliwość żądania zwrotu, nie stanowi wydatku kwalifikowanego (...). W przypadku gdy podatek VAT, wskazany w umowie jako koszt kwalifikowalny, dofinansowany ze środków pomocowych, został uznany za podlegający zwrotowi, organ zasadnie uznaje ten wydatek za niekwalifikowalny (podlegający zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia przekazania środków)”. Co więcej: „Nie może mieć tu istotnego znaczenia to, że w toku realizacji projektu Instytucja Zarządzająca nie zgłaszała zastrzeżeń w zakresie kwalifikowalności VAT. To, że projekt został pozytywnie oceniony (...) nie zwalniało organu od oceny kwalifikowalności wydatków w trakcie jego realizacji, zwłaszcza w sytuacji podjęcia przez Beneficjenta skutecznych działań i w konsekwencji odzyskania podatku naliczonego”. Jak wskazano we wspomnianym powyżej komentarzu, wszystkie okoliczności stanowiące przesłanki, których zaistnienie kreuje obowiązek zwrotu środków, są niezależne od wykazania winy lub jej rodzaju. Nie ma znaczenia, czy przyczyny skutkujące obowiązkiem zwrotu były zależne od beneficjenta. „Odpowiedzialność za wystąpienie okoliczności skutkujących obowiązkiem zwrotu środków opiera się na obiektywnych kryteriach niewypełnienia wszystkich warunków umowy. Nie ma znaczenia to, czy można Beneficjentowi przypisać bezpośrednio winę z tytułu zaistniałych

zdarzeń, czy też przyczyny skutkujące obowiązkiem zwrotu były zależne od Beneficjenta. (...) organ nie bada winy czy też zamiaru Beneficjenta, jego dobrej bądź złej wiary. W ufp nie przewidziano żadnych okoliczności – wystąpienia winy lub jej rodzaju czy też zakresu udziału podmiotów trzecich w powstaniu sytuacji prowadzących do zwrotu środków.(...) Beneficjent, podpisując umowę o dofinansowanie projektu, otrzymuje bezzwrotną pomoc pod warunkiem zrealizowania określonych w niej warunków. (...) sankcją za ich niezachowanie jest zwrot środków pobranych nienależnie, wraz z odsetkami. (...) organy orzekające o zwrocie środków przeznaczonych na realizację projektu nie są właściwe do oceny obowiązku ich zwrotu z punktu widzenia zasad właściwych dla Kodeksu cywilnego (przyczyny, zawinienie). Mają stwierdzić fakt istnienia umowy i stosownych postanowień w niej zawartych jako faktów istotnych dla prawa publicznego i w zależności od dokonanych ustaleń są zobowiązane do zastosowania właściwych przepisów”.

Dodatkowo należy wskazać, iż warunkiem kwalifikacji podatku VAT jest złożenie przez Beneficjenta oświadczenia, w którym deklaruje, czy w ramach realizowanego projektu będzie miał możliwość odzyskania podatku VAT poniesionego w związku z realizacją projektu. Pierwsze oświadczenie składane jest już na etapie wniosku o dofinansowanie. Z uwagi jednak na fakt, że prawo Beneficjenta do odzyskania podatku VAT naliczonego może ulec zmianie w okresie realizacji projektu Beneficjent, który wykaże we wniosku podatek VAT jako kwalifikowalny jest zobowiązany do przedstawienia aktualizacji oświadczenia dotyczącego kwalifikowalności VAT w terminie do dnia 31 grudnia każdego roku przez okres od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie do 3 lub 5 lat od zakończenia realizacji projektu, wskazując na brak możliwości odzyskania podatku VAT naliczonego zarówno na dzień sporządzania oświadczenia, jak również mając na uwadze planowany sposób wykorzystania w przyszłości majątku wytworzonego w związku z realizacją projektu. Jednocześnie Beneficjent w oświadczeniu podpisuje klauzulę, gdzie zobowiązuje się do zwrotu zrefundowanej części podatku wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych, jeżeli zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku. W pkt H.11 wniosku o dofinansowanie złożonego przez Gminę Golczewo oświadczyła ona, że nie może odzyskać w żaden sposób poniesionego podatku VAT, który został uznany za wydatek kwalifikowalny w projekcie, jednocześnie zobowiązując się do zwrotu zrefundowanej w ramach projektu części poniesionego podatku VAT, jeżeli zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku. Z uwagi na fakt, iż Beneficjent, wykazał we wniosku o dofinansowanie, że podatek VAT jest wydatkiem kwalifikowalnym, podpisując umowę o dofinansowanie nr UDA-RPZP.04.03-00-32-011/09-00, zobowiązał się do składania do IZ RPO WZ raz na rok kalendarzowy oświadczenia o kwalifikowalności podatku od towarów i usług w ramach realizowanego projektu, zgodnie ze wzorem i wymaganiami określonymi przez IZ RPO WZ. Dodatkowo, Beneficjent zobowiązał się także do składania do IZ RPO WZ aktualizacji w/w oświadczenia w terminie do dnia 31 grudnia każdego roku przez okres od dnia zawarcia umowy do 5 lat od zakończenia realizacji projektu (§ 4 ust. 5 umowy o dofinansowanie). Beneficjent składając oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT z dnia 06 września 2012 r. zobowiązał się do zwrotu zrefundowanej w ramach projektu części poniesionego VAT wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych liczonymi od daty przekazania środków, jeżeli zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku.

Przenosząc w/w uregulowania na realia niniejszej sprawy wskazać należy, iż postępowanie administracyjne w przedmiocie zwrotu środków pobranych przez Gminę Golczewo nienależnie, zostało wobec Strony wszczęte w związku z ustaleniem przez IZ RPO WZ, iż Beneficjent ma możliwość odzyskania podatku VAT w projekcie, a zatem wydatek ten nie może skorzystać z przymiotu kwalifikowalności, co zostało potwierdzone w trakcie przeprowadzonego w sprawie postępowania wyjaśniającego. Jak już bowiem wskazywano kosztem kwalifikowalnym w projekcie realizowanym w ramach RPO WZ może być podatek VAT jedynie w sytuacji, gdy zostanie on rzeczywiście i ostatecznie poniesiony przez Beneficjenta oraz jeśli Beneficjent nie będzie miał prawnej możliwości odzyskania podatku VAT. Z wyjaśnień Beneficjenta wskazanych w piśmie z dnia 23 marca 2018 r. wynika, iż Gmina Golczewo otrzymała zwrot podatku VAT z tytułu wydatków poniesionych w roku 2012 w związku z inwestycją jedynie w zakresie wartości podatku VAT stanowiącego koszty opłacone ze środków własnych. Innymi słowy Beneficjent w korektach deklaracji VAT-7 za 2012 r. nie dokonał odliczenia podatku VAT naliczonego od wartości podatku jaki został dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach projektu nr WND-RPZP.04.03.00-32-011/09. Jednak fakt otrzymania zwrotu podatku VAT od pozostałych wydatków, tj. poniesionych ze środków własnych oznacza jednak, iż Gmina Golczewo posiadała prawną możliwość odzyskania całego podatku, lecz z niej skorzystała częściowo. Tym samym podatek VAT od wydatków poniesionych w ramach projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowanie sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo” w roku 2012 należy uznać w całości za wydatek niekwalifikowalny. Beneficjent jest zobligowany do zwrotu podatku VAT w każdym przypadku, jeżeli

zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie podatku VAT. Jest to niezależnie od tego, czy jest to wynikiem własnych działań, zmiany przepisów czy też zmiany interpretacji już istniejącego przepisu.

Jak już wskazywano powyżej Beneficjent nabył możliwość odzyskania podatku VAT, tym samym pobrał nienależnie środki na refundację naliczonego w projekcie podatku VAT, co wypełniło dyspozycję wskazaną w art. 207 ust. 1 pkt 3 ufp. Przepisy nierozdzielnie łączą pojęcie kwoty należności głównej (w tym przypadku kwoty dofinansowania niekwalifikowalnego podatku VAT) z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych. Zgodnie z art. 18 uozrp, która weszła w życie z dniem 01 października 2016 r.: „1. Jeżeli jednostka samorządu terytorialnego przed dniem wejścia w życie ustawy dokonała obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia towarów i usług finansowanej ze środków przeznaczonych na realizację projektów, również w ramach korekty deklaracji podatkowej, o której mowa w art. 86 ust. 13 i 13a, oraz w trybie art. 91 ust. 7–8 ustawy o podatku od towarów i usług, i przed dniem wejścia w życie ustawy nie dokonała z tego tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację projektów, jest ona obowiązana do niezwłocznego zwrotu tych środków. 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, środki przeznaczone na realizację projektów podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa w ust. 1, do dnia dokonania ich zwrotu.” W przedmiotowej sprawie Beneficjent, jak wskazano w piśmie z dnia 23 marca 2018 r., otrzymał zwrot VAT z tytułu poniesionych w 2012 r. na realizację projektu wydatków tylko do wysokości podatku VAT stanowiącego koszt poniesiony ze środków własnych Gminy, a więc wystąpił do Urzędu Skarbowego o obniżenie podatku VAT naliczonego od wydatków związanych z realizacją projektu a w wyniku podjętych działań na rachunek Gminy wpłynęły środki. Łączna kwota odzyskanego podatku VAT zgodnie z tabelą załączoną do pisma Beneficjenta z dnia 23 marca 2018 r. to 692,42 zł (faktury nr 5/2012 i nr 02/01/2012). Tym nie mniej należy ponownie podkreślić, iż otrzymanie zwrotu podatku VAT od wydatków poniesionych ze środków własnych oznacza, że Gmina Golczewo miała prawną możliwość odzyskania całego podatku i tym samym podatek VAT od wydatków poniesionych w ramach projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowanie sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo” w roku 2012 należy uznać w całości za wydatek niekwalifikowalny. Kwotę zwrotu określoną w wysokości 1 206,72 zł należy powiększyć o odsetki, które zgodnie z art. 18 ust. 2 uozrp będą naliczane od dnia obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, do dnia dokonania ich zwrotu. Poprzez datę „obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego” należy rozumieć dzień złożenia korekty deklaracji podatkowej. Z uwagi na powyższe, IZ RPO WZ pismem z dnia 18 lipca 2018 r. wystąpiła do Beneficjenta o dostarczenie dokumentów potwierdzających termin złożenia przez Beneficjenta korekty deklaracji podatkowej za 2012 r. Z przedłożonych przez Beneficjenta pismem z dnia 26 lipca 2018 r. dokumentów, jak i informacji zawartej w tabeli stanowiącej załącznik do pisma Beneficjenta z dnia 23 marca 2018 r., wynika iż omawiane korekty zostały złożone w dniu 30 grudnia 2016 r.

Mając na uwadze powyższe, zgodnie z art. 207 ust. 1 ufp, w przypadku, gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:

- 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
- 2) wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184,
- 3) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości

– podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.

Jak już wskazywano wcześniej, wyjątek od terminów naliczania odsetek wskazanych w art. 207 ust. 1 ufp na korzyść Beneficjenta, został wprowadzony z dniem 01 października 2016 r., kiedy weszły w życie zapisy ustawy uozrp. Tym samym zgodnie z art. 18 ust. 2 środki przeznaczone na realizację projektów podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa w art. 18 ust. 1, do dnia dokonania ich zwrotu. Powyższe dotyczy kwoty będącej przedmiotem postępowania administracyjnego zakończonego niniejszą decyzją administracyjną.

Zgodnie z treścią art. 60 lit. b rozporządzenia nr 1083/2006 do zadań instytucji zarządzającej należy, m.in. weryfikacja, że współfinansowane towary i usługi są dostarczane oraz że wydatki zadeklarowane przez Beneficjenta na operacje zostały rzeczywiście poniesione i są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi. Według art. 26 ust. 1 uzppr, w gestii instytucji zarządzającej leży odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych (pkt 15), a także ustalanie i nakładanie korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia nr 1083/2006 (pkt 15a). Tym samym IZ RPO WZ na podstawie własnego

postępowania wyjaśniającego i ustaleń stwierdza czy w trakcie realizacji projektu objętego dofinansowaniem w ramach RPO WZ, Beneficjent dopuścił się nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 1083/2006 zgodnie z którym przez nieprawidłowość należy rozumieć jakiegokolwiek naruszenie przepisu prawa wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym UE w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego. Stosownie do wyników tych ustaleń instytucja zarządzająca zobowiązana jest podjąć właściwe działania, w szczególności mające na celu odzyskanie środków z budżetu UE, w przypadku zaistnienia przesłanek określonych przepisami prawa. Instytucji zarządzającej przypisane zostały kompetencje w zakresie całościowej, tzn. nieograniczonej do wybranych obszarów, oceny prawidłowości działań Beneficjentów.

Konkludując, wskazać należy, iż postępowanie administracyjne w przedmiocie zwrotu środków pobranych nienależnie zostało wobec Strony wszczęte w związku z ustaleniem, iż Beneficjent ma możliwość odzyskania podatku VAT, a zatem stanowi on wydatek niekwalifikowalny w projekcie. W związku z powyższym IZ RPO WZ poczyniła wstępne ustalenie administracyjne odnośnie stwierdzenia wystąpienia w projekcie nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 1083/2006. Do stwierdzenia nieprawidłowości konieczne jest wystąpienie łącznie trzech podstawowych elementów tej definicji: naruszenie prawa, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje choćby potencjalną szkodę finansową w budżecie ogólnym UE. Zarówno Komisja Europejska, jak i Europejski Trybunał Sprawiedliwości przyjmują szeroką wykładnię przesłanki naruszenia prawa wspólnotowego, która obejmuje tak naruszenie prawa unijnego, jak i prawa krajowego. W przedmiotowej sprawie Beneficjent dopuścił się naruszenia art. 7 ust. 1 litera d rozporządzenia nr 1080/2006, zgodnie z którym podlegający zwrotowi podatek VAT nie jest kwalifikowalny do wsparcia z EFRR. W analizowanej sprawie Beneficjent miał prawną możliwość odzyskania całego podatku VAT od wydatków poniesionych w ramach projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowanie sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo” w roku 2012. Podatek VAT nie może stanowić wydatku kwalifikowalnego w ramach współfinansowanego projektu w sytuacji, gdy Beneficjent ma choćby prawną możliwość jego odzyskania ze środków budżetu państwa na podstawie przepisów upu. Tym samym doszło też do naruszenia m.in. Wytocznych dla Wnioskodawców, Wytocznych Krajowych, Podręcznika oraz umowy o dofinansowanie. W przedmiotowej sprawie wystąpiła szkoda rzeczywista, bowiem budżet ogólny UE poniósł stratę finansując wydatki niekwalifikowalne związane z podatkiem VAT. Środki przekazane na dofinansowanie podatku VAT w projekcie pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo” mogłyby zostać przeznaczone na dofinansowanie innych projektów, które dawałyby gwarancję realizacji projektu zgodnie z przepisami prawa i zasadami RPO WZ. Beneficjent pobierając przedmiotowe środki nienależnie zablokował możliwość przekazania ich na rzecz innych podmiotów, które mogłyby skorzystać z dofinansowania i mogłyby zrealizować projekt w sposób prawidłowy.

W tym miejscu mając na uwadze, iż prowadzone przez organ postępowanie administracyjne w przedmiocie zwrotu środków przekazanych w ramach RPO WZ na podstawie umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZPZ.04.03.00-32-011/09-00 na realizację projektu pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Golczewo” zostało wszczęte z dniem 12 lipca 2018 r., warto wskazać, iż z dniem 02 września 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 07 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 1475), którą ustawodawca wprowadził zmiany w ufp dodając m.in. art. 66a. W/w przepis zawiera terminy przedawnień należności z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych należności związanych z realizacją projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także odsetek od tych środków i od tych należności (art. 60 pkt 6 ufp). Regulacja ta zmienia ogólne zasady dotyczące terminów przedawnienia środków publicznych stanowiących niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, które wynikają z art. 70 Op w zw. z art. 67 ufp w zakresie odpowiedzialności podmiotów odpowiadających za zwrot. Jak wynika z wprowadzonego unormowania, zobowiązanie do zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych należności związanych z realizacją projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także odsetek od tych środków i od tych należności, przedawnia się z upływem 5 lat. Termin 5-letni liczy się od dnia wskazanego w art. 66a ust. 1 pkt 1 i 2 ufp, a więc od dnia:

- 1) w którym decyzja, o której mowa w art. 189 ust. 3b, albo decyzja, o której mowa w art. 207 ust. 9, stała się ostateczna, albo
- 2) wypłaty salda końcowego, o którym mowa w:
 - a) art. 89 ust. 1 rozporządzenia nr 1083/2006 albo

- b) art. 86 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. Urz. UE L 223 z 15.08.2006, str. 1, z późn. zm.), albo
- c) art. 141 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.)

– w zależności od tego, który z tych terminów nastąpi później.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 rozporządzenia nr 1083/2006, Komisja dokonuje płatności salda końcowego pod warunkiem otrzymania od państwa członkowskiego do dnia 31 marca 2017 r. wniosku o płatność zawierającego następujące dokumenty: wniosek o płatność salda końcowego i deklaracje wydatków zgodnie z art. 78; końcowe sprawozdanie z realizacji programu operacyjnego, w tym informacje określone w art. 67; deklarację zamknięcia o której mowa w art. 62 ust. 1 lit. e. IZ RPO WZ przesłała stosowną dokumentację do Komisji Europejskiej w dniu 30 marca 2017 r. Pismem z dnia 09 lipca 2018 r. Komisja Europejska poinformowała IZ RPO WZ o zaakceptowaniu deklaracji zamknięcia RPO WZ. Z uwagi na wybrany przez IZ RPO WZ sposób rozliczenia RPO WZ, tj. zamknięcia programu z wykorzystaniem nadwyżki poprawnych wydatków (tzw. overbooking) wydarzeniem, od którego można liczyć datę zamknięcia RPO WZ będzie dzień dokonania płatności salda końcowego, który nastąpił w dniu 16 lipca 2018 r. Tym nie mniej ponieważ jest to termin wcześniejszy aniżeli dzień, w którym decyzja, o której mowa w art. 207 ufp, stanie się ostateczna, 5-letni termin przedawnienia zgodnie z art. 66a ust. 1 pkt 1 ufp nie będzie liczony od dnia wypłaty salda końcowego. Z uwagi na brak wspomnianej decyzji administracyjnej, która posiada status ostatecznej, w przedmiotowej sprawie nie doszło zatem do przedawnienia zobowiązania.

Mając na uwadze całość dotychczas zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności umowę o dofinansowanie wraz z zawartymi aneksami, wniosek o dofinansowanie projektu oraz korespondencję z Beneficjentem, koniecznym stało się wydanie przedmiotowej decyzji. Zgodnie bowiem z treścią art. 207 ust. 9 pkt 1 ufp, po bezskutecznym upływie terminu, określonego w wezwaniu Instytucja Zarządzająca wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków.

Z uwagi na powyższe IZ RPO WZ orzeka jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji nie służy odwołanie, jednakże Strona może się zwrócić do Instytucji Zarządzającej RPO WZ z siedzibą w Szczecinie przy ul. Korsarzy 34, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego